

**GENERALNY DYREKTOR
DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD**

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2020 r.

DZS.WZD.4202.1...2020.mb

Pani

Barbara Dzieciuchowicz

Prezes Zarządu

Ogólnopolskiej Izby

Gospodarczej Drogownictwa

Biuro w Warszawie

03 – 302 Warszawa

ul. Instytutowa 1

Stanowisko Pani Prezes,

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 kwietnia 2020 r. nr OIGD 55/2020, w którym przedstawiła Pani postulaty firm utrzymaniowych – członków Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Drogownictwa (OIGD), mające na celu usprawnienie współpracy pomiędzy Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) a Wykonawcami, w okresie epidemii COVID19, poniżej przedstawiam stanowisko GDDKiA.

W pierwszej kolejności chciałem poinformować, że wszystkie działania GDDKiA, w okresie epidemii COVID19, podejmowane są z uwzględnieniem bezpieczeństwa wszystkich pracowników realizujących prace na zlecenie GDDKiA. W związku z powyższym GDDKiA maksymalnie elastycznie, w ramach obowiązujących przepisów prawa w tym na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Ustawa), stara się podchodzić do wszystkich zgłaszanych przez poszczególne branże postulatów usprawnienia pracy realizowanej na podstawie zawartych umów. Niemniej jednak jednym z podstawowych obowiązków GDDKiA jest utrzymanie dróg krajowych, w tym bezpieczeństwa ruchu drogowego w należytym stanie, w okresie gdy ten ruch się odbywa niezależnie od innych, niejednokrotnie utrudniających to okoliczności. W związku z powyższym GDDKiA odnosząc się do przedstawionych postulatów, poza uwzględnieniem oczywistych

uzasadnionych interesów branży, bierze pod uwagę przede wszystkim konieczność zachowania maksymalnego bezpieczeństwa użytkowników dróg, a także konieczność efektywnej współpracy z szeroko rozumianymi służbami, w celu zabezpieczenia wszystkich niezbędnych działań prowadzonych w Polsce w związku z epidemią COVID19.

Zwracam uwagę, że ustawodawca dostrzegł możliwy wpływ negatywnych skutków epidemii COVID19 na realizowane umowy zawarte w trybie Prawa Zamówień Publicznych. W związku z czym w ramach art. 15 r Ustawy przewidziane zostały rozwiązania umożliwiające stronom umowy m.in. jej zmianę w związku z epidemią. Aby jednak skorzystać z tego trybu, każdorazowo Wykonawca przede wszystkim powinien stosować się do zapisów Ustawy i niezwłocznie informować Zamawiającego o wpływie okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19 na należyte wykonanie umowy, o ile taki wpływ wystąpił lub może wystąpić.

W tym świetle, poniżej przekazuję odniesienie się do poszczególnych przedstawionych przez OIGD propozycji (kolejność propozycji zgodna z wymienionym na wstępie pismem – zaznaczone kursywą i podkreśleniem), z zastrzeżeniem, że wszystkie sprawy, co do zasady, będą rozpatrywane indywidualnie w ramach poszczególnych umów.

I. Kontrakty w formule utrzymaj standard (rutyna + struktura).

1. W zakresie utrzymania rutynowego (ryczałt):

a) rezygnacja z egzekwowania sztywnych terminów prac okresowych, a w szczególności odtworzenia oznakowania poziomego, robót bitumicznych (remontów) i koszenia. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby te prace przeprowadzić w bezpieczny sposób w innym czasie, nie narażając pracowników firm utrzymaniowych.

Jak zostało podkreślone na wstępie działania GDDKiA w okresie epidemii nakierowane są przede wszystkim na bezpieczeństwo użytkowników dróg jak i podległych służb utrzymaniowych. Zaistniała sytuacja nie zwalnia GDDKiA z obowiązku realizacji nałożonych na nią ustawowo zadań. Przy czym przy ich realizacji konieczne jest zachowanie zdrowego pragmatyzmu, do którego zobowiązuje nas konieczność dochowania wszelkiej dbałości o racjonalne i efektywne wydatkowanie środków Skarbu Państwa.

Co do zasady, przychylam się do Państwa propozycji aby te prace, które nie są konieczne do wykonania, były przesuwane na inne terminy uwzględniając bezpieczeństwo pracowników firm utrzymaniowych. Niemniej jednak te zadania, które są związane z zachowaniem bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym:

- zabezpieczanie zdarzeń na drodze;
- współdziałanie ze służbami przy zdarzeniach;
- działania związane z nieprzewidzianymi zdarzeniami takimi jak załamanie pogodowe, katastrofy budowlane;

powinny być realizowane zgodnie z zawartymi umowami i w zakresie zapewniającym bezpieczeństwo ruchu drogowego użytkowników infrastruktury w zarządzie GDDKiA.

Mając na uwadze powyższe, proszę aby każdorazowo w przypadku wystąpienia okoliczności, z powodu których nie możecie Państwo świadczyć usług, zgodnie z art. 15 r ust. 1 Ustawy, przez co należy rozumieć również brak możliwości terminowego zrealizowania poszczególnych czynności w ramach umów, niezwłocznie informowali o tym fakcie Zamawiającego jednocześnie dołączając stosowne oświadczenia lub dokumenty. Dodatkowo konieczne będzie szczegółowe uzasadnienie braku możliwości terminowego realizowania zadań uwzględniające informację na temat ogólnej liczby pracowników Wykonawcy, tak aby możliwa była po stronie GDDKiA weryfikacja, czy rzeczywiście zachodzą okoliczności wyłączające możliwość świadczenia przez Wykonawcę usług w określonych umową terminach.

W przypadku gdy GDDKiA uzna, zgłoszenie Wykonawcy dotyczące braku możliwości terminowej realizacji zadań za udokumentowane, zgodnie z ust. 4 art. 15 r Ustawy możliwa będzie zmiana umowy w szczególności przez:

- 1) zmianę terminu wykonania umowy lub jej części, lub czasowe zawieszenie wykonywania umowy lub jej części,
- 2) zmianę sposobu wykonywania dostaw, usług lub robót budowlanych,
- 3) zmianę zakresu świadczenia wykonawcy i odpowiadającą jej zmianę wynagrodzenia wykonawcy.

Ponadto, zgodnie z art. 15 r ust 6 Ustawy Zamawiający odnosząc się do informacji Wykonawcy przedstawi wpływ okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19 na należyte wykonanie Umowy oraz wpływ okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19, na zasadność ustalenia i dochodzenia ewentualnych kar lub ich wysokość.

b) sprawdzanie dokumentów odbiorowych przez Zamawiającego w ciągu 3 dni roboczych od złożenia przez Wykonawcę, płatność w terminie 7 dni od daty złożenia faktury.

GDDKiA dołoży wszelkiej staranności, aby procedury odbiorowe, w tym sprawdzanie dokumentacji odbiorowej odbywało się możliwie jak najszybciej. W tym miejscu zwracam jednak uwagę, że niejednokrotnie procedury te przedłużają się w związku z brakami lub niekompletną dokumentacją, lub innymi uchybieniami leżącymi również po stronie Wykonawców. W związku z powyższym zwracam się z prośbą o podjęcie działań mających na celu usprawnienie tej współpracy po stronie firm utrzymaniowych.

Ponownie deklaruję, że po pozytywnym zakończeniu procedury odbiorowej, dołożymy starań aby środki należne Wykonawcy były przekazywane jak najszybciej. Zwracam równocześnie uwagę, że będzie to również wymagało wzmożonego zaangażowania ze strony pracowników GDDKiA, na których bezpieczeństwo, możliwości również wpływ ma sytuacja bieżąca.

c) wprowadzenie zasady, iż w przypadku gdy wykonawca z uwagi na brak dostępnego personelu spowodowany koronawirusem -„L4”/zasiłki/kwarantanna nie może obsadzić stanowisk takich jak dyżurni całodobowi, czy pracownicy brygad patrolowych, GDDKiA oddeleguje czasowo do tych czynności swoich pracowników (w miarę możliwości dostępnych swoich zasobów ludzkich) celem utrzymania tych „strategicznych” obszarów kontraktów utrzymaniowych mających bezpośrednio wpływ na bezpieczeństwo ruchu (oczywiście jest to ostateczność, ale należy też ją wziąć pod uwagę).

Zdajemy sobie sprawę, że w obecnej sytuacji mogą występować braki kadrowe zarówno po stronie Wykonawcy jak i po stronie Zamawiającego. W związku z powyższym GDDKiA będzie elastycznie podchodzić do uzasadnionych zgłoszeń Wykonawcy, stosując narzędzia określone w art. 15 r Ustawy. W tym miejscu ponownie proszę aby każdorazowo w przypadku wystąpienia okoliczności, z powodu których nie możecie Państwo świadczyć usług, stosowali się Państwo do procedury określonej w art. 15 r ust. 1 Ustawy i niezwłocznie informowali Zamawiającego o braku możliwości należytego wykonywania umowy w związku z epidemią COVID19.

Niemniej jednak podkreślam, że brak jest możliwości aby pracownicy GDDKiA świadczyli pracę na rzecz Wykonawcy, w przypadku w którym nie będzie możliwe świadczenie pewnych usług przez Wykonawcę. GDDKiA oczekuje, że Wykonawca będzie własnymi siłami i środkami zapewniał personel niezbędny do realizacji umów, również w obecnych okolicznościach, a informacja o braku możliwości realizowania umów będzie stosowana przez Wykonawcę jedynie w wyjątkowych sytuacjach.

2. W zakresie utrzymania strukturalnego (roboty dodatkowe rozliczane obmiarowo):

a) brak wstrzymania zleceń strukturalnych o istotnych dla Wykonawców wartościach (powyżej 50.000 zł); zlecenia te są integralną częścią każdego kontraktu utrzymaj standard i pozwalają każdemu Wykonawcy pokryć koszty sprzętu i robocizny, bez tych zleceń Wykonawcy będą ponosić straty.

GDDKiA nie ma w planach zmiany dotychczasowego podejścia w związku z panującą epidemią, z zastrzeżeniem posiadania odpowiedniego finansowania dla inwestycji oraz pilności wykonywanych prac. W związku z powyższym informuję, że zlecenia strukturalne nie będą w żaden sposób wstrzymywane.

b) z drugiej strony ograniczenie zleceń strukturalnych drobnych tylko do tych, które mają bezpośredni wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa ruchu (niepotrzebne narażanie pracowników na mało istotne w obecnym czasie elementy).

W tym zakresie odpowiedź została już udzielona w punkcie 1 lit. a). Jeszcze raz podkreślam, że dla GDDKiA najważniejsze jest zachowanie bezpieczeństwa użytkowników dróg krajowych. W tym zakresie powinny być realizowane wszystkie działania. Dla prac, które mogą bez uszczerbku dla bezpieczeństwa być wykonane w innym terminie będzie mógł taki nowy termin zostać ustalony.

c) przeprowadzanie czynności odbiorowych wraz ze sprawdzaniem dokumentów odbiorowych przez Zamawiającego w ciągu 14 dni roboczych od złożenia przez wykonawcę, płatność w terminie 7 dni od daty złożenia faktury.

W tym zakresie odpowiedź została już udzielona w punkcie 1 lit. b) niniejszego pisma.

d) wprowadzenie zaliczek na większe zlecenia strukturalne w wysokości 40% wartości zleconej roboty.

W chwili obecnej dotychczasowe prace realizowane na podstawie umów utrzymaniowych, co do zasady, są realizowane i rozliczane na bieżąco w związku z czym nie dostrzegamy konieczności systemowego wprowadzania rozliczania zaliczkowego.

Należy również zauważyć, że umowy utrzymaniowe, nie przewidują możliwości zaliczkowania zleceń strukturalnych. Nie ma więc również prawnej możliwości, zgodnie z obecnym brzmieniem umów, zastosowania rozwiązania proponowanego przez OIGD.

e) wprowadzenie zleceń na ozonowanie, dezynfekcję MOPów (ograniczenie ryzyka zakażenia podróżnych i naszych pracowników) i pomieszczeń w których znajdują się pracownicy Zamawiającego, jaki i Wykonawcy.

W sytuacji panującej epidemii COVID19, zastosowanie dodatkowych środków bezpieczeństwa, takich jak ozonowanie czy dodatkowa dezynfekcja urządzeń i infrastruktury, jest działaniem optymalnym, wpływającym w sposób bezpośredni na powstrzymanie dalszego szerzenia się epidemii. W związku z powyższym GDDKiA w uzasadnionych przypadkach nie wyklucza zlecenia tego typu prac. Niemniej jednak wszystkie wykonywane przez Wykonawcę na rzecz GDDKiA czynności, muszą znaleźć potwierdzenie w stosownych umowach i zleceniach.

II. Kontrakty obmiarowe (wywołaniowe)

a) brak wstrzymania zleceń; bez zleceń Wykonawcy pozostaną bez przychodów, a za to z kosztami sprzętu i robocizny.

GDDKiA nie ma w planach zmiany dotychczasowego podejścia w związku z panującą epidemią, z zastrzeżeniem posiadania odpowiedniego finansowania dla inwestycji oraz pilności wykonywanych prac. Zadania na sieci dróg krajowych planowane są i realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb w ramach posiadanych środków finansowych.

b) utrzymanie w pierwszej kolejności wszystkich zleceń związanych z BRD, w tym odtworzenia oznakowania poziomego również w technologii grubowarstwowej.

GDDKiA zamierza stosować spójne podejście w zleceniu prac zarówno w ramach umów rozliczanych ryczałtowo jak i umów wywołaniowych. Wyznacznikiem stosowanego podejścia nie powinien być w naszej ocenie rodzaj kontraktu a charakter wykonywanych prac.

W związku z powyższym zastosowanie znajdzie tutaj podejście opisane we wcześniejszych punktach niniejszego pisma, tj. zlecane i realizowane będą te prace, które są konieczne do wykonania i związane przede wszystkim z zachowaniem bezpieczeństwa ruchu drogowego.

c) skrócenie procedur odbiorowych, płatność w terminie 7 dnia od daty złożenia faktury.

W tym zakresie odpowiedź została już udzielona w punkcie 1 lit. b) niniejszego pisma.

III. Ponadto, dla obu formuł kontraktów utrzymaniowych wprowadzenie zasady, że dowodem wystarczającym do rezygnacji przez Zamawiającego z naliczania kar i potrąceń jest:

a) wystąpienie braku personelu wykonawcy do realizacji czynności/robót objętych zamówieniem potwierdzone przedstawicielom Zamawiającego przez okazanie list pracowników przebywających na „L4”, zasiłkach lub objętych kwarantanną w związku z pandemią COVID-19.

b) wystąpienie braku dostaw materiałów potwierdzone przedstawicielom Zamawiającego oświadczeniami dostawców w związku z pandemią COVID-19.

c) wystąpienie braku podwykonawców potwierdzone przedstawicielom Zamawiającego.d) Proponujemy także, w ślad za decyzją GDDKiA O/Warszawa, rezygnację z egzekwowania kar na wszystkich kontraktach utrzymaniowych do czasu zakończenia pandemii.

Co do zasady, GDDKiA we wszystkich tego typu przypadkach będzie postępować zgodnie z trybem określonym w art. 15 r Ustawy. Istnieje więc możliwość odstąpienia od nakładania kar, w sytuacji w której wykonanie określonych umową zadań nie jest możliwe z powodu okoliczności wynikających z epidemii COVID19. Niemniej jednak każdorazowo będzie to szczegółowo analizowane, tak żeby uniknąć potencjalnych nadużyć. W związku z powyższym tak jak to wskazano w pkt 1 lit c) proszę aby każdorazowo w przypadku wystąpienia okoliczności, z powodu których nie możecie Państwo świadczyć usług, niezwłocznie informować o tym fakcie Zamawiającego zgodnie z wymogami art. 15 r ust. 1 Ustawy. GDDKiA będzie indywidualnie podchodzić do każdego kontraktu, z odpowiedzialnością podejmować konieczne decyzje. Niemniej jednak GDDKiA nie może jednolicie podejść do wszystkich umów utrzymaniowych i z założenia wstrzymać nakładanie wszystkich kar na kontraktach do czasu ustania epidemii COVID19. Powyższe stanowisko wynika z faktu, że każdy kontrakt jest inny, ma różny stopień zaawansowania, różną historię realizacji a także różną rentowność i podejście Wykonawcy do jego realizacji. e) Podkreślić również należy, że firmy utrzymaniowe ponoszą ogromne koszty związane z dodatkowymi zabezpieczeniami wynikającymi z kolejnych obostrzeń Rządu oraz konieczności zabezpieczenia naszych pracowników (tak, aby zapewnić ciągłość usług). Są to maseczki, płyny dezynfekcyjne, przyłbice, rękawiczki, ozonowanie baz czy pojazdów, jak i rzeczy trudniejsze do wyliczenia – wiążące się z koniecznością takiej organizacji prac, aby stosować się do zaleceń i przepisów w zakresie utrzymywania odległości między pracownikami itd., to też generuje dodatkowe koszty. Zamawiający winien przewidzieć możliwość rekompensaty poniesionych kosztów, wzrostu wynagrodzenia wynikającego z reorganizacji prac.

Kwestie ewentualnych roszczeń Wykonawców związanych ze wzrostem kosztów realizowanych kontraktów są uregulowane zarówno w zawartych kontraktach, jak i w przepisach obowiązującego prawa w tym w Ustawie. Jeżeli Wykonawca uzna, że ponosi dodatkowe nieprzewidziane umową koszty związane z jej realizacją

w związku z epidemią COVID19, a które wpływają na możliwość należytego wykonania Umowy może, na podstawie art. 15 r ust. 1 Ustawy wystąpić do GDDKiA ze stosowną informacją wraz ze wskazaniem wysokości poniesionych kosztów oraz ich udokumentowaniem. W takim przypadku postępowanie GDDKiA będzie spójne z ust. 4 art. 15 r Ustawy

f) Ponadto, Zarząd Izby, w imieniu firm świadczących usługi utrzymania dróg, zwraca się z wnioskiem o wprowadzenie nowego, opartego na koszyku waloryzacyjnym sposobu indeksacji podpisanych i nowo zawieranych umów (system wypracowany przez przedstawicieli branży, OIGD i GDDKiA). Kontrakty utrzymaniowe GDDKiA trwają zwyczajowo 5 lub 6 lat, czyli znacznie dłużej niż standardowy nawet duży projekt budowlany. Ryzyko znaczących zmian cen materiałów, usług, podwykonawstwa, paliw czy robocizny jest dużo więc większe. W obliczu panującej pandemii COVID-19 brak waloryzacji opartej na koszyku jest dla branży dużym zagrożeniem.

Temat zmiany sposobu waloryzacji umów utrzymaniowych jest w dalszym ciągu na etapie uzgodnień. Po ich zakończeniu i określeniu nowego sposobu waloryzacji zostanie on wprowadzony do nowych umów utrzymaniowych.

Zaznaczam, że wszystkie podniesione powyżej rozwiązania nie mogą być traktowane jako stałe i niezmiennie. GDDKiA na bieżąco analizuje sytuację i zastrzega sobie możliwość zmiany prezentowanego podejścia. Zarówno idącego w stronę dalszej liberalizacji i ułatwień dla Wykonawców, w przypadku zaostrzenia się epidemii COVID19 jak i stopniowego powracania do rozwiązań kontraktowych w miarę jak sytuacja w kraju i na świecie będzie się stabilizować.

Na zakończenie raz jeszcze informuję, że kwestie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz szeroko rozumianego utrzymania mają na tyle duże znaczenie, że rok 2020 został przez GDDKiA uznany jako rok poświęcony w szczególności tym zagadnieniom. W tym okresie planujemy maksymalnie ujednoclić regulacje wewnętrzne z tym związane. Dodatkowo GDDKiA nie zamierza ograniczać inwestycji związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego, które realizowane będą zarówno jako zadania punktowe, jak i poprzez przebudowy dróg, czy też realizowany przez Rząd Program Budowy 100 Obwodnic.

DW:

p.o. GENERALNY DYREKTOR
DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSIAD

Tomasz Żuchowski
Budownictwa.

1. Jan Styliński, Prezes Zarządu, Polski Związek Pracodawców Budownictwa.
2. Zbigniew Kotlarek, Prezes Zarządu, Polski Kongres Drogowy.